

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD,, Constantinople

Téléph. St. 865

XXI ème ANNÉE

1 Avril 1926 — No 201

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذ لیبی ۵ ایرادر .

ادارہ خانہ سی :

جغال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنہ

نومرو ۲۰۱ - ۱ نیسان ۱۹۲۶

لاتین حرفلری

دینلن حیطیت یازیسنک تورکجه تطبیقی

کچن 200 نومرولو (اجتهاد) ه قونولان لاتین حرفلرینک الفبایی حقنده بعض ایضاحاته لزوم کورولدی. طوئدیغمز اصول، ممکن مرتبه ساده بر صورتده لسانمزک صدالری ادا ایتکدر. لسانمزک «فونهتیک» جهتی التزام ایتک، تاریخی یاخود اشتقاقی جهتی بر اقدق. چونکه لسانمز مستقل در و دیگر لسانلردن آلمش اولدیگی کلهلری کندی سلیقه سینه کوره تلفظ ایتک حقنه مالکدر. عکس تقدیرده بو خصوصده آله جغمز حرفلرک پک آز زمان صکره - دیگر بعض لسانلرده اولدیگی کی - زائد اولدیگی آکلارز و آتارز. مثلاً عرب لساننده شده لی کلهلر بزدن فرقلی تلفظ اولونورمش، بزلسانمزک شیوه سی ایجابی مکرر حرفلی کله کی اوقوروز. و اویله قبول ایده رز. تستلی کله سنی حیطیط یازیسیله teselli یازه جغمز. ترکجه کلهلرده بعض کره صائت حرفلر

فقط سنی بو قادر مباحی و مفتخر قیلان بو ملکات، سنی دیگر مخلوقانده داهازیاده مسمود قیلیورمی؛ وجودیله فخر ایتدیگک و کندیسنه اصلا قولاق اصماک سانا دین طرفندن امر اولونان عقل Raison ی اکثریا استعمال ایدیورمیسین؟ سندن داهای ضعیف و یاخود سندن داهای آزقورناز اولدوقلری ایچون استحقار ایتدیگک حیوانات سنک یورککک لایققطع طعمه سی اولدیگی کدرلره، مزاحم روحیه یه، بیکلرجه احتیاجات واهییه، بیکلرجه تحیل احتیاجانه معروض میدرلر. سنک کیبی ماضی نک حاضر ایتله ییزارو فکر استقبال ایتله آرامدن محروم میدرلر؛ متحصر آحال حاضره معطوف اولان، «سنک سوق طبیعی لری» دیدیگک ونم «ذکالری» تسمیه ایتدیگم شی محافظه نفسلری ایچون، کندیلرینی مدافعه ایتک و محتاج اولدوقلری شیلرک جمله سنی آراماق ایچون کندیلرینه کفایت ایتیمورمی؟ سنک استحقار کارانه بحت ایتدیگک بوسوق طبیعی بو «غریزه» اکثریا اولنده سنک اعجاز انکیز ملکاتکدن داهای خدمت ایتیمورمی؟

براز فرقلی اوقونورلر، بونلر ایچین ده آیری حرفلر، ویا اشارتلر احداثی دوغرو بولماق. بوجزئی فرقلری کله نک محاسی ویا دیگر صداسز حرفلری تولید ایدر. مثلاً vazife ایله zabıt ده کی a لرده جزئی فرق واردر. mazbata ایله mazbout ده کی a لرده طبیعی بر صورتده براز فرقلی در. بونک ایچین نه بر اشارت نه ده بر قاعده لازم دکلددر. سلیقه کندیلکندن بونی تعیین ایدر. بحارلرک، اسوچیلرک یا پدیگی کی حروف صوتیه نک اوزرینه نقطه ویا ایکی نقطه قویه رق بواوفاق فرقلری کوسترمک لزوم سزدر. صامتلردن (ش) ایچین ch ویا s، (ج) ایچین dj ویا c شرقدن قوللانیوروز بونکون غرب حرفلری دینلن حالبوکه اساساً غربیه کیدن بو حرفلرک لزوم قبولی حقنده بر فکر در میان ایتیه جکیز. چونکه بو حرفلرک فائده سی، سهولتی ولسانمزک آهنگنی محافظه خصوصنده اوقدر بلیغ برموقی واردرک، مدافعه یه لزوم کورمه یز. یالکمز شیمدی یه قدر آلیشدیغمز، حرفلرک ترکی کوچ کلیمور. اعتیاد قوتلی بر عاملدر. بش اون سنه دنبری معتاد حرفلرک اصلا حی ایچین اوغراشدیغمز بوندن نشئت ایدیوردی. نهایت بونلرک لسانده اویغون اولما دیگی قناعتی بز یوبیکی ده دوغروسی بر ک اسکی حرفلرک قبولنه سوق ایتدی. امیزکه بر ایکی آی بو حرفلره یازیلدقدن صکره انسیت پیدا ایدیه جک ولسانمزک برچوق خصوصیتلری، قوتی، زنده لکی میدانه حقیقه جقدر. حتی شیمدی یه قدر نیچون بکله دیکمزه حیرت ایده جکیز. بز کچن نسخه مزده کوسته ریلدیگی یولده تطبیقی موافق بولیوروز. داهای موافق بر صورت تطبیق کوسته ریلرسه موافق صورت تطبیق، اوکا ترک موقع ایدر. آنجاق کچن نسخه مزده بعض ترتیب سهولری قلمش اولدیغندن مصحح اولاراق اوسطرلری بولسخه مزده دخی تکرار ایدیوروز:

لاتین حرفلرینک الفبایی

صداسز حرفلر

b p t s ch c dj h x d z
ز د خ ح ج چ ش س ت پ ب عه (ا)

j r g f k q q̇ l m n v y
ی و ن م ل گ ک ق ف غ ر ژ

(فادی)، (عربی)

صدا حرفلری

a e ə i o u ou eu
آ ٲ ٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲٲ ٲٲٲٲٲ

— مثاللر : ada ebe are aga iqi eyi.
— baba tepe dadə catə deve capa dare
dere sarə nourı qedi cakə calə kokou
zeqi vali yazə yalə dayə.
araba arade aramadə yəkade .

— al at ac ic it ak et az ip iz uc on ot
zor yuz koz bir cay bal bouz.
vatan kalay seqiz dokouz elma armoud
orman yirmi otouz saboun coban yanak
doudak duman tatlə saglam koyounlar .
ich kach kardach arkadach adjə chirin

qla pia gla pra tra sto

stasion spor drama prasa plan tren skambil
fransəz klavouz xrafe brakmak.

ia ie io ieu

zia ziafet tazie mutemadien sorior sormior
cagirior cagirmior cagirmayor sormayor

z vk f rk you d, kalk, kəkədm

فنيکـيلر واسطـيله، برا اصلاح اولهـرق آوروپا ملتـلرينه
انتقال ايـدن حطـيط باخود حط قومي يازيسـندن، لسانـلرينک صدا
ايجابـاتي (ء) و (ع) صدالري انتقال ايتـمـشـدـر . بـوصـدالـرک
حطـيط يازيسـنده اولوب اولماديـني دوغـرودن دوغـرويه حط لسانـي
ويازيسـيله اشتغال ايـدن ارباب علمـک کشـفـيـانه وابستـه و آتـي
قريبـده بوکا موفـق اولوناچـي شـبـهـسـزدـر .

تورکـجـده بواکـي صدا جزئـي بـرفـرقـله اوـقـونـديغـندن وبـوفـرقـي
ايسـه يانـندـهکـي حـروف صـوتـيه ادا ايتـدـيکـنـدن ايکـيـسـنک يـرينـه
شو (ٲ) (ترس آـپـوسـتـروف) اـشـارتـنک قـونـولـماسـي مـناسـب کـورـولـمـشـدـر .

صـوت حـرفـلـري اوـزـرلـرنـده بـواشـارتـلـر بـولـونـديـني وـقت مـاقـبـلـرنـدهکـي
صـدا سـز حـرفـلـره تـابع اولـمـه بـوب مـسـتـقـلا کـنـدي صـدالـرينـي مـحـافـظـه ايدـرلـر :
a e i o u i

kale, djm'iet, hey'etə kat'e. nazar

حطـيط يازيسـيله يازيلان بـرکـلـده (ء) و (ع) صـدالـرينک
موفـقـي تـدقـيق اولـونـدقـده بش شـکل تـحـث ايدـر .
١ . — ايکـي صـائـت حـرف آراـسـنـده :

Fou'ad kra'et se'adet sa'id me'arif ta'am
du'a seza'i me'al

[١] تعريفي واردر . حرفلر صدا حرفلرينه تابع اولور

بـوصـورتـله آـپـوسـتـروفـي کـنـديـسـنـدن صـکرـه کـن حـرف صـوتـيـنه
اوـزـرينـه قـونـقـله کـله سـاده لـشـديـرلـش اولـور .

مـعـهـذا بـورادـه آـپـوسـتـروف قـونـولـماسـده کـلـيـنه تـمـاـمـا اوـقـونـه بـيلـد
quad kraet seadet reis said fealiat

لـکـن آـپـوسـتـرـف ia, ie, io حـرفـلـرينک آـرـسـنه کـلـيـر
بـواشـارتـي ايکـي حـرف صـوتـي آـرـسـنه ويا ايکـنـجـي حـرف صـوتـيـنه
اوـزـرينـه قـومـيـق لـازمـدر . fi'at کـي .

٢ — کـله بـدايتـنده (ء) و (ع) يـرينـه آـپـوسـتـروف قـونـقـله
بـيلـه صـائـت حـرفـلـر او وـظـيـفـهـني کـورـور .

if, ali aali, osman ilac anac tuad aziz
oret asqer eutmeq

٣ — لـکـن کـله نـهـايـتـنده بـولـونـورسـه آـپـوسـتـروف لـازمـد
iani' tevzi' voukou' senayi' veda' vaki'
ibi' seri'

٤ — حـروف صـامتـه ايله حـروف صـوتـيه آـرـسـنـده بـولـونـور
آـپـوسـتـروف حـرف صـوتـينک اوکـنه ويا اوـزـرينـه قـومـيـق لـازمـدر
an'at ef'al mes'ele vak'a

٥ — حـروف صـوتـيه ايله حـروف صـامتـه آـرـسـنـده بـولـونـور
آـپـوسـتـروف قـومـيـق لـازمـدر .

tebar ta'rif ma'na ma'nevi ta'kib ta'lik
'mik ru'yet i'lan te'min me'mour ma'zour
na'loum ma'den me'va

حـروف صـوتـيه لـرـده تورکـجـيه لـازم اولان کـسرـه خـفـيـه
يازيسـنده (6)، طـرـده e حـرفـنک ترس چـورـيلـش ٲ شـکـلي
دا ايدـلـمـشـدـر .

asəta farklə kərək

ترکـيـلـرنـده قولـلانـيلـر :

ervet6 hakikie, hakkəintixab akləselim

z — حـرفـي ز، ذ، ط، ض يـرلـينـه قـائـمـدر . تورکـجـده
يک آـز فـرقـلي اولان بـوصـدالـر ، حـروف صـوتـيه واسطـيله
تـمـاـمـا آيـرـيلـير .

azife hafəz zeqi zihin zehir zabit zail zaif
arar zahmet mazbata mazbou, mazhar

S — حـرفـي حـروف صـوتـيه واسطـيله ص، س، ش
حـرفـلـري يـرينـه قـائـم اولـهـيـلـير .

evab savab sakib sabit mouvasala vouslat
arə sac sabah

حـرکـلي شـدهـلي حـرفـلـر مـکـرر يازيلارقي ادا اولنور .

esselli teqessur sallamak zavallə akəllə
embelliq bakkal ressam sarraf izzet tezadd

ī — ياي نـبي
nebahisi ilmīe, ilmī qitap,
ladisatə arzie isevi, ma'nevi.

Verdan

مـطـبـعـه عـامـره
مـدـر مـسـئـول : عـبـداه جـودـد